

Životné prostredie a zdravie

Čisté životné prostredie je základným predpokladom ľudského zdravia a duševnej pohody. Vzájomné vzťahy medzi životným prostredím a ľudským zdravím sú však veľmi zložité a ťažko sa posudzujú. Preto je dôležité používanie zásady obozretnosti. Najznámejšie vplyvy na zdravie súvisia so znečistením ovzdušia v okolí, nedostatočnou kvalitou vody a nedostatočnou hygienou. Oveľa menej sú známe vplyvy nebezpečných chemických látok na zdravie. Environmentálnym a zdravotným problémom sa stáva hluk. Ľudské zdravie môžu ovplyvňovať aj klimatické zmeny, úbytok stratosférického ozónu, pokles biodiverzity a degradácia pôdy.

EEA

CHEMICKÉ LÁTKY V EURÓPE: VPLYV NA ZDRAVIE ĽUDÍ A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Je známe, že expozícia škodlivým chemikáliám má vplyv na zdravie ľudí a na životné prostredie. Ako sa v situácii, keď globálna produkcia chemikálií rastie a keď sa nové chemikálie neustále vyvíjajú a zavádzajú do používania, dozvieme, čo sa považuje za bezpečné? V rozhovore s Xeniou Trierovou, odborníčkou agentúry EEA na chemikálie, nájdete odpovede na rôzne otázky súvisiace s bezpečným používaním chemikálií v Európe a o tom, čo robí EÚ pre zníženie ich možných vedľajších účinkov.

Čo vyvoláva najväčšie obavy v súvislosti s vplyvom chemikálií na zdravie ľudí a na životné prostredie?

Za posledné desaťročia, keď bolo chemické znečistenie veľmi zjavné, sme prešli dlhú cestu a v súčasnosti máme v EÚ zavedenú oveľa lepšiu ochranu proti mnohým škodlivým látkam. Od roku 1950 do roku 2000 však globálny objem výroby chemikálií vzrástol viac než 50-násobne a po celom svete sa každý deň registruje množstvo nových chemikálií. Zvyšuje sa tak celkový chemický tlak na životné prostredie a ľudí, a tým aj riziko ujmy. Expozícia škodlivým chemikáliám, vo

Zdroj: ©Giovanni Cultrera, Environment&Me/EEA

Milí čitatelia,

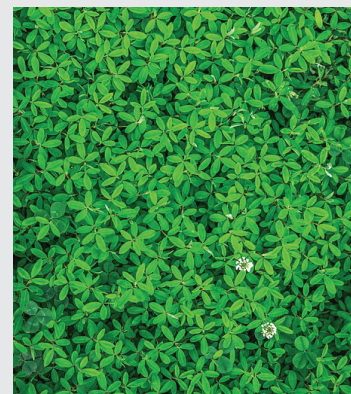
prichádzame s prvým číslom pravidelného Spravodajcu v roku 2017 o činnosti Európskej environmentálnej agentúry, jej aktivitách a činnosti Slovenskej agentúry životného prostredia, ktorá koordinuje jej aktivity a povinnosti na národnej úrovni.

V tomto vydaní sa venuje najmä téme životné prostredie a zdravie – chemikáliám v Európe: pochopenie vplyvov na zdravie ľudí a na životné prostredie a v momentálnom dovolenkovom období požiadavkám na výbornú kvalitu vody určenej na kúpanie. Nemenej zaujímavú tému predstaví NRC Industrial pollution v článku Uvoľňovanie znečisťujúcich látok do ŽP zo sektora priemyslu v Európe v roku 2015. Ďalej sa dozviete aktuálne informácie k tematike klimatickej zmeny, kvalite ovzdušia, aktualizácii slovníka o ŽP a máte možnosť zapojiť sa do fotografickej súťaže EEA.

Znovu prinášame niekoľko zelených tipov spojených s letným dovolenkovým obdobím.

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu a želáme príjemné čítanie a krásne leto!

NFP SK

Zdroj: © Pixabay

vnútornom aj vonkajšom prostredí, môže mať negatívne účinky na zdravie, vrátane respiračných a kardiovaskulárnych ochorení, alergií a rakoviny.

Obdobne, napríklad používanie pesticídov a akumulácia perzistentných znečisťujúcich látok, pôsobia na živočíchy a rastliny vo voľnej prírode, ako aj na ekosystémy. Testovanie sa síce vykonáva, je však časovo náročné a nákladné a nie je možné zahrnúť všetky expozičné scenáre. Ako vyplýva zo skúseností, často dochádza k tomu, že látky, ktoré sme považovali za bezpečné, majú účinky, ktoré sa prejavia neskôr. Výzvou je zachovať výhody, ktoré chemické látky prinášajú ľuďom a hospodárstvu, a zároveň minimalizovať ich vedľajšie účinky.

Používajú sa ešte nejaké chemikálie, ktoré by nás mali znepokojovať?

V minulosti sa úsilie zameriavalo väčšinou na jednotlivé látky, ktoré sa považovali za škodlivé. Problémom je, že môže trvať veľmi dlho, kým sa zhromaždí dostatok údajov preukazujúcich škodlivosť a medzitým sa chemikálie rozšíria. Príkladom takéhoto typu intervencie je riešenie problémov súvisiacich s prítomnosťou olova v benzíne a s niektorými pesticídmi. Niekedy aj náhradné chemikálie môžu byť rovnako nevhodné.

Ďalším problémom sú rastúce obavy z rizík, ktoré predstavujú zmesi chemikálií a z ich vzájomného pôsobenia, ktoré sa pri posudzovaní chemických látok obvykle nezvažujú. V súčasnosti už vieme aj to, že niektoré skupiny obyvateľstva, napríklad deti a osoby s chronickými chorobami, sú zraniteľnejšie než ostatní.

Navyše nie všetky chemikálie majú bezprostredný vplyv, niektoré však môžu oveľa neskôr v živote viesť k chorobám, ako je tomu v prípade endokrinných disruptorov, ktoré spôsobujú zníženie plodnosti a vysokú hladinu cholesterolu a obezitu. Niektoré chemikálie pôsobia pri veľmi nízkych dávkach, zatiaľ čo účinky iných sa nemusia pozorovať, pokiaľ nedosiahnu kritickú úroveň, ktorá vedie k zdravotným problémom. Vo všeobecnosti sú naše poznatky o vplyvoch celkového chemického zaťaženia stále veľmi obmedzené, a to tak v prípade ľudí, ako aj ekosystémov.

Akým spôsobom rieši problematiku chemikálií EÚ?

EÚ v súčasnosti pôsobí vo viacerých oblastiach, aby zabezpečila ochranu občanov. Máme nariadenie REACH, ktoré je pravdepodobne najprepracovanejším právnym predpisom týkajúcim sa chemikálií na svete, a momentálne prebieha jeho revízia. Európska komisia (EK) vykonáva tiež kontrolu vhodnosti právnych predpisov týkajúcich sa chemikálií. Európsky parlament upozornil na problematiku zmesí chemikálií a cyklov čistých materiálov v obehovom hospodárstve a v súvislosti s tým Komisia (EK) pracuje na stratégii pre netoxické životné prostredie.

Okrem toho sa niektoré agentúry EÚ zameriavajú na rôzne aspekty používania chemikálií. Európska chemická agentúra v Helsinkách podporuje vykonávanie nariadenia REACH, Európsky

úrad pre bezpečnosť potravín v Parme sa zaoberá látkami, ktoré by sa mohli dostať do našich potravín. Máme agentúru EÚ zameriavajúcu sa na bezpečnosť liekov, agentúru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a teraz prebieha aj nová osobitná iniciatíva v oblasti ľudského biomonitoringu, ktorej cieľom je získať lepšie informácie o aktuálnej expozícii občanov chemikáliám. Robí sa toho teda veľa, stále sa však vynárajú niektoré otázky: Používame správne nástroje na to, aby sme dokázali zvládnuť toľko chemikálií? Môžeme urobiť toho ešte viac, aby sme lepšie spoznali životný cyklus výrobkov a chemických látok?

Čo je iniciatíva v oblasti biomonitoringu človeka?

Human Biomonitoring Initiative for Europe (HBM4EU), iniciatíva v oblasti biomonitoringu človeka, ktorej súčasťou je aj agentúra EEA, sa zaoberá konkrétnou expozíciou občanov EÚ chemikáliám bez ohľadu na ich zdroj. V pláne je napríklad pomocou zhromažďovania a analýzy vzoriek krvi zistiť, či existujú miestne alebo regionálne problémové oblasti expozície chemikáliám, akým chemikáliám sme vystavení a či niektoré skupiny obyvateľstva sú viac vystavené ako iné. Tieto informácie by mali pomôcť nájsť zdroje znečistenia a slúžiť ako nástroj, ktorý tvorcovia politiky môžu použiť pri stanovovaní priorit a zameraní intervencií.

Ďalšou časťou projektu je poskytovať občanom spoľahlivé a faktické informácie o chemikáliách. V minulosti sme najmä v severnej Európe zaznamenali, že aktívna účasť občanov, napríklad prostredníctvom mimovládnych organizácií, môže podporiť taký typ dialógu a spolupráce s podnikateľskou sférou a tvorcami politiky, ktorý je potrebný pre pozitívnu zmenu.

Čo ešte robí agentúra EEA v súvislosti s chemikáliami a životným prostredím?

Agentúra EEA zohráva pomerne rozsiahlu úlohu pokiaľ ide o získavanie poznatkov o problematike vplyvu chemikálií na životné prostredie a zdravie ľudí, a tiež v oblasti predchádzania vzniku odpadu a nakladania s odpadom v obehovom hospodárstve.

Množstvo práce, ktorú vykonávame v rôznych tematických oblastiach, súvisí zároveň aj s chemikáliami. Napríklad vplyvy znečistenia ovzdušia, emisií z priemyslu, emisií skleníkových plynov, látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu a znečisťujúcich látok vo vode a v pôde sú vo veľkej miere spôsobené chemikáliami. Pre niektoré z nich sme vytvorili ukazovatele a pomohli sme sprístupniť údaje o chemikáliách vedcom, tvorcami politiky a verejnosti. Robíme to prostredníctvom nášho webového sídla, ako aj iných webových sídiel, akou je napríklad informačná platforma pre monitorovanie chemikálií IPCHEM (IPCHEM). Celkovo sme pomerne malým hráčom v tejto oblasti, domnievam sa však, že pri skúmaní rozsiahlejších spoločenských súvislostí, napríklad, akým spôsobom chemikálie bránia alebo umožňujú prechod na obehové nízkouhlíkové hospodárstvo v Európe, môžeme zohrávať významnú úlohu.

Autor: Xenia Trier, odborníčka EEA na chemikálie

Požiadavky na výbornú kvalitu vody určenej na kúpanie spĺňa viac európskych lokalít

Z výsledkov zverejnenej výročnej správy o kvalite vody na kúpanie vyplýva, že viac ako 85 % lokalít určených na kúpanie monitorovaných v roku 2016 v celej Európe spĺňa tie najprísnejšie požiadavky na výbornú kvalitu vody, t. j. vody, ktorá je prevažne bez znečisťujúcich látok škodlivých pre ľudské zdravie a životné prostredie. Minimálne požiadavky stanovené v predpisoch Európskej únie spĺňa viac ako 96 % lokalít určených na kúpanie.

Správa, ktorú vypracovala Európska environmentálna agentúra (EEA) v spolupráci s Európskou komisiou, potvrdila už 40 rokov trvajúci trend zvyšovania čistoty vody na plážach a kúpaliskách v Európe. Hodnotenie vychádzalo z analýz vzoriek vody odobratých z viac ako 21 000 pobrežných a vnútrozemských lokalít určených na kúpanie a ponúka dobrý obraz o tom, kde možno toto leto nájsť lokality s najvyššou kvalitou vody. Vzorky vody na kúpanie boli odoberané a skúmané na kontamináciu fekáliami z kanalizácie alebo chovu hospodárskych zvierat.

Tak ako v predošlých rokoch, aj dnes sa môže absolútna väčšina kúpalísk v Európe pochváliť dobrou kvalitou vody. V roku 2016 spĺňalo 96,3 % lokalít požiadavky na minimálnu „dostatočnú“ kvalitu stanovenú v smernici EÚ o kvalite vody určenej na kúpanie. V porovnaní s rokom 2015 (96,1 %) ide o mierny nárast. Oproti 84,4 % v roku 2015 spĺňalo tie najprísnejšie požiadavky na „výbornú“ kvalitu vody viac ako 85 % (85,5 %) lokalít určených na kúpanie.

Európsky komisár pre životné prostredie, námorné záležitosti a rybnárstvo Karmenu Vella v tejto súvislosti uviedol: „Výborná kvalita vody v európskych lokalitách určených na kúpanie nie je náhodou. Je výsledkom tvrdej práce odborníkov na túto oblasť. Svedčí to o význame presadzovania politiky EÚ v oblasti podpory „zelených“ pracovných miest. Európsky zelený týždeň, ktorý tento rok trval od 29. mája do 2. júna, bol oslavou výsledkov tohto úsilia. Vodohospodárski pracovníci, experti na povodne, environmentálni chemici, pracovníci správy odpadových vôd – tí všetci zohrávajú kľúčovú úlohu pri udržiavaní vysokej kvality vody na kúpanie.“

Zdroj: © Pixabay

Ďalšie kľúčové zistenia

- Všetky lokality určené na kúpanie v Rakúsku, Chorvátsku, na Cypre, v Estónsku, Grécku, Litve, Luxembursku, Lotyšsku, na Malte, v Rumunsko a Slovinsku, ktoré sa uvádzajú v správe, dosiahli v roku 2016 minimálne „dostatočnú“ kvalitu.
- V piatich krajinách získalo 95 % či viac lokalít určených na kúpanie hodnotenie „výbornej“ kvality: v Luxembursku (všetkých 11 uvádzaných lokalít), na Cypre (99 % všetkých lokalít), na Malte (99 % všetkých lokalít), v Grécku (97 % všetkých lokalít), a v Rakúsku (95 % všetkých lokalít).
- V roku 2016 získalo 1,5 % (1,4 % v prípade členských krajín EÚ) lokalít určených na kúpanie známku „nevyhovujúcej“ kvality vody. V letných sezónach 2015 a 2016 klesol celkový počet lokalít na kúpanie s „nevyhovujúcou“ kvalitou vody z 383 na 318 (z 349 na 302 v členských krajinách EÚ).
- Najvyšší počet lokalít s nevyhovujúcou kvalitou vody bolo zistených v Taliansku (100 lokalít na kúpanie, t. j. 1,8 %), vo Francúzsku (82 lokalít na kúpanie, t. j. 2,4 %) a v Španielsku (39 oblastí, t. j. 1,8 %).

„Tešíme sa, že čoraz viac lokalít určených na kúpanie v Európe spĺňa najvyššie požiadavky na kvalitu vody. Vďaka tomu sa Európania môžu lepšie rozhodnúť, ktorú z lokalít určených na kúpanie toto leto navštívia. Súčasne ide o dôkaz účinnosti našich politík v oblasti životného prostredia, ako aj praktických výhod pre ochranu ľudského zdravia a našich každodenných životov, ktoré so sebou prinášajú kvalitný zber a analýza údajov.“

výkonný riaditeľ EEA Hans Bruyninckx

Uvedená správa mapuje lokality určené na kúpanie v EÚ, Albánsku a vo Švajčiarsku. Európske vody na kúpanie sú oveľa čistejšie ako pred 40 rokmi, keď sa do vody vypúšťali veľké množstvá nevyčistených alebo len čiastočne vyčistených vôd z miestneho alebo priemyselného odpadu. EEA spolu so správou uverejnila aj aktuálnu interaktívnu mapu s údajmi o kvalite vody v každej lokalite na kúpanie. Aktuálne správy za jednotlivé krajiny, ako aj informácie o smernici sú dostupné na webových stránkach EEA a Európskej komisie venovaných vode na kúpanie.

Súvislosti

Kontaminácia vôd fekáliami aj naďalej ohrozuje ľudské zdravie a zvlášť v prípade, ak sa zistí vo vodách na kúpanie. Plávanie vo vode na kontaminovaných plážach alebo v jazerách môže spôsobovať ochorenia. Hlavným zdrojom znečistenia je kanalizácia a odtok vody z poľnohospodárskych podnikov a ornej pôdy. Miera znečistenia sa zvyšuje pri silných dažďoch a záplavách, keď dochádza k pretekaniu

kanalizácie a znečistená odtoková voda sa dostáva do riek a morí. Všetky členské štáty EÚ spolu s Albánskom a so Švajčiarskom monitorujú svoje lokality podľa ustanovení revidovanej smernice EÚ o kvalite vody určenej na kúpanie. V právnych predpisoch sa špecifikuje, kedy možno kvalitu vody na kúpanie klasifikovať ako „výbornú“, „dobrú“, „dostatočnú“ alebo „nevyhovujúcu“, v závislosti od úrovni zistených fekálnych baktérií. Ak je kvalita vody klasifikovaná ako nevyhovujúca, mali by členské štáty prijať určité opatrenia, napr. zákaz kúpania alebo umiestnenie oznamu, ktorý naň upozorňuje, informovanie verejnosti, ako aj vhodné nápravné opatrenia.

Autor: EEA, 23. 5. 2017

Čo pre vás znamená príroda?

Prebieha fotografická súťaž NATURE@work

Príroda sa urputne snaží chrániť a podporovať náš každodenný život, čo je často nedoceňovaná skutočnosť. Zohráva však kľúčovú úlohu, keďže poskytuje čistý vzduch a pitnú vodu, oblečenie, potraviny a suroviny, ktoré používame na stavbu príbytkov. Menej viditeľný je okrem iných aj prínos, ktorým prispieva k zmierňovaniu účinkov zmeny klímy. S cieľom poukázať na významnú úlohu, ktorú príroda zohráva v našom živote, vám Európska environmentálna agentúra (EEA) prostredníctvom fotografickej súťaže s názvom NATURE@work, ponúka možnosť predstaviť váš pohľad na to, čo pre vás znamená.

Cieľom výročnej fotografickej súťaže agentúry EEA je zapojiť Európanov do riešenia rôznych environmentálnych otázok. Tohtoročnou témou súťaže je spôsob fungovania prírody. Vedeli ste, že zelené plochy v mestách a ich okolí pomáhajú chrániť naše domovy pred záplavami tým, že absorbujú nadbytočnú povodňovú vodu? Alebo že stromy a mestské parky pomáhajú počas horúčav znižovať teplotu v mestských oblastiach? Svojou vnútornou krásou a bohatou rozmanitosťou je príroda takisto zdrojom inšpirácie, a to nie len v oblasti umenia, ale aj navrhovania strojov, budov a mnohých inováčných riešení.

Európska únia svedomito ochraňuje prírodu a biodiverzitu od 70. rokov 20. storočia. Tento rok sa nesie v znamení 25. výročia prijatia jedného z kľúčových zákonov na ochranu životného prostredia v EÚ – smernice o biotopoch. Na základe týchto právnych predpisov vytvorila EÚ najväčšiu koordinovanú sústavu chránených území na svete pomocou programu Natura 2000, do ktorej patrí 18 % plochy EÚ a viac ako 6 % jej morských oblastí. Toto úsilie podporuje finančný nástroj EÚ LIFE na podporu

projektov v oblasti životného prostredia, ochrany prírody a klímy. EÚ sa takisto aktívne podieľa na hľadaní prírodne založených riešení podporujúcich hospodársky rast, tvorbu pracovných miest a zvyšovanie blahobytu.

Do fotografickej súťaže 'NATURE@work' sa môžu zapojiť všetci občania EÚ starší ako 18 rokov a predložiť fotografie s ktoroukoľvek z týchto tém:

- 1. NATUREprovides (PRÍRODA poskytuje):** Dokážete na fotografii zachytiť význam prírody, ktorý si ceníte najviac?
- 2. NATUREprotects (PRÍRODA chráni):** Všimli ste si, ako vás chráni príroda okolo vás – na vidieku alebo v meste?
- 3. NATUREinspires (PRÍRODA inšpiruje):** Čo vo vašom okolí sa inšpirovalo prírodou?

Zdroj: © EEA

Vítazi v každej kategórii získajú peňažnú odmenu. Všetky príspevky môže podporiť agentúra EEA a jej partneri v celej Európe. Fotografie môžete zasielať do 15. augusta.

Viac informácií o podmienkach účasti a pravidlách súťaže: www.eea.europa.eu/competition

Lepšie zdravie, lepšie životné prostredie, trvalo udržateľné možnosti voľby...

V znamení tejto myšlienky sa 13. – 15. júna 2017 niesla 6. ministerská konferencia o životnom prostredí a zdraví v Ostrave. Zavrášila 7-ročné úsilie členských štátov WHO/EURO o nastavenie nových priorít v oblasti environmentálneho zdravia v kontexte politiky Zdravie 2020 a Agendy TUR 2030.

Konferenciu organizoval Regionálny úrad Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) pre Európu v úzkej spolupráci s Hospodárskou komisiou OSN pre Európu a OSN pre životné prostredie. Hostiteľmi podujatia boli vláda Českej republiky, Moravskosliezsky kraj a mesto Ostrava.

Lepšie zdravie, lepšie životné prostredie, trvalo udržateľné možnosti voľby - navonok zdanlivo nič prevratné, ako celok však veľmi silné. Chrániť zdravie ľudí ide ruka v ruke so zlepšovaním kvality životného prostredia, ktoré by malo byť založené na princípoch trvalo udržateľného rozvoja. Pekným príkladom ako toto klišé úspešne premeniť na niečo hmatateľné je samotné mesto Ostrava. Konferencia sa uskutočnila v multifunkčnej aule Gong, ktorá je súčasťou priestorov bývalých Vítkovických železiární, ktoré ukončili výrobu surového železa v roku 1998. Jedenášť hektárový priemyselný areál vysokých pecí premenili na industriálnu modernú pamiatku a otvorili širokej verejnosti. Zároveň tu vytvorili moderné učebne pre školy.

Bývalý plynojem, ktorý sa mal zlikvidovať, prerobili na multifunkčnú aulu Gong s hľadiskom pre viac ako 1500 návštevníkov. Slúži na rôzne akcie kultúrneho, ale aj vzdelávacieho charakteru. Ostrava, ktorá patrila v minulosti z hľadiska kvality ovzdušia k najšpinavším mestám v bývalom Československu patrí v súčasnosti

k najzelenším mestám v Česku. Vďaka aktívnemu prístupu pri realizácii rôznych konkrétnych prierezových programov na zlepšenie stavu životného prostredia sa kvalita životného prostredia a najmä ovzdušia mení k lepšiemu. Mestu sa transparentnou a otvorenou komunálnou politikou podarilo vtať „do diania“ miestne univerzity, mladých ľudí, verejnosť. Mesto sa stáva v zmysle konceptu „Smart City“ chytrým mestom. Je teda určitou symbolikou, že 6. Ministerská konferencia sa uskutočnila práve v Ostrave a práve v týchto priestoroch.

To, že environmentálne zdravie nie je agendou, ktorá by bola prioritnou oblasťou v krajinách WHO/EURO potvrdila aj samotná účasť delegácií z jednotlivých krajín, ktorú zďaleka netvorili predstavitelia na úrovni ministrov životného prostredia a zdravia, resp. na úrovni štátnych tajomníkov. Slovenské zastúpenie na konferencii bolo jedno z mála, ktoré malo prítomných štátnych tajomníkov z oboch rezortov. Aj to je obraz toho, ako krajiny vnímajú problematiku environmentálneho zdravia. Negatívny, ale ani pozitívny vplyv pôsobenia faktorov životného prostredia sa predsa neprejaví okamžite. Vyžaduje si to určitý čas a to nie je populárne a dobre hmatateľné.

Hlavným dokumentom, ktorý bol prijatý v rámci konferencie, bola Deklarácia ministrov. Definovala oblasti, na ktoré by sa členské štáty WHO/EURO mali počas nasledujúceho obdobia prioritne zamerať:

- a. zlepšenie kvality vnútorného a vonkajšieho ovzdušia pre všetkých, ako jedného z najdôležitejších faktorov ohrozujúcich životné prostredie v tomto regióne, prostredníctvom opatrení smerujúcich k plneniu usmerňujúcich hodnôt kvality WHO v neustálom procese zlepšovania;
- b. zabezpečenie všeobecného, spravodlivého a trvalo udržateľného prístupu k bezpečnej pitnej vode, sanitácii a hygiene pre všetkých a vo všetkých oblastiach, pričom sa podporí integrované riadenie vodných zdrojov a bezpečné používanie odpadových vôd;
- c. minimalizácia nepriaznivých účinkov chemických látok na ľudské zdravie a životné prostredie: nahradením nebezpečných chemikálií bezpečnejšími alternatívami vrátane nechemických; znižovanie vystavenia zraniteľných skupín rizikovým chemikáliám, najmä počas skorého vývoja; posilnenie kapacít na hodnotenie rizík a výskum s cieľom lepšie porozumieť vystaveniu ľudí účinkom chemických látok a súvisiacemu zaťaženiu chorobami; podľa potreby uplatniť zásadu predbežnej opatrnosti;
- d. predchádzanie a odstraňovanie nepriaznivých vplyvov na životné prostredie a zdravie, nákladov a nerovností súvisiacich s odpadovým hospodárstvom a kontaminovanými lokalitami prostredníctvom pokroku smerom k odstráneniu nekontrolovaného a nelegálneho zneškodňovania a obchodovania s odpadmi a riadneho nakladania s odpadmi a kontaminovanými lokalitami v kontexte prechodu na Obehové hospodárstvo;
- e. posilnenie adaptačných kapacít a odolnosti voči zdravotným rizikám súvisiacim s klimatickými zmenami a podporné opatrenia na zmiernenie zmeny klímy a dosiahnutie spoluúčasti na zdraví v súlade s Parížskou dohodou;
- f. podpora úsilia európskych miest a regiónov o to, aby sa stali zdravšími, inkluzívnejšími, bezpečnejšími, odolnejšími a udržateľnejšími prostredníctvom integrovaného, inteligentného a zdravotne podporovaného prístupu k mestskému a územnému plánovaniu, riadeniu mobility, implementácii účinných a súdržných politík na viacerých úrovniach Riadenia, posilnenia mechanizmov zodpovednosti a výmeny skúseností a osvedčených postupov v súlade so spoločnou víziou stanovenou novou mestskou agendou;
- g. budovanie environmentálnej udržateľnosti zdravotníckych systémov a znižovanie ich vplyvu na životné prostredie okrem iného prostredníctvom efektívnosti využívania energie a zdrojov, riadneho riadenia zdravotníckych výrobkov a chemických látok počas ich životného cyklu a zníženia znečistenia prostredníctvom bezpečne riadeného odpadu a odpadových vôd bez ohrozenia sanitárnej misie zdravotníckych služieb

Deklaráciu ministrov podpísali minister zahraničných vecí Českej republiky Ľubomír Zaorálek a riaditeľka Regionálneho úradu WHO pre Európu Zsuzsanna Jakab. Prijatie Deklarácie predstavuje pre

krajiny politický, nie právne záväzný dokument. To znamená, že na každej krajine ako priority obsiahnuté v tomto dokumente obsiahne.

Autor a foto: Milada Eštoková, odbor hygieny životného prostredia Úradu verejného zdravotníctva SR

PRIEMYSEL A ZNEČISTENIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

EEA vydala krátku správu – prvú v rámci problematiky **priemyselného znečistenia** – s charakterom stručného hodnotenia najaktuálnejších údajov o uvoľnených znečisťujúcich látkach do ŽP, ktoré sú zhromaždené v Európskom registri uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok (E-PRTR). Hoci sa už v EÚ dosiahol pomerne dobrý progres v dosahovaní cieľov politiky ochrany klímy a energetickej politiky pre obdobia do roku 2020 a 2030, správa podčiarkuje fakt, že uhoľné elektrárne zostávajú naďalej zodpovedné za uvoľňovanie najväčších množstiev CO₂, SO₂ a NO_x do ŽP. Správa zmieňuje tiež najvýznamnejších producentov znečisťujúcich látok na úrovni EÚ. Pokiaľ ide o kľúčové znečisťujúce látky vypúšťané do vôd a do ovzdušia, takmer polovica znečistenia pochádza z Veľkej Británie, Francúzska a Poľska. Najviac veľkých priemyselných čistiarní odpadových vôd produkujúcich najviac dusíka, fosforu a organického uhlíka vypúšťaných do vôd majú Veľká Británia, Francúzsko a Španielsko.

Medzi **10 najväčšími znečisťovateľmi v E-PRTR** sa nenachádza žiaden podnik zo Slovenska, ale v prípade emisií ťažkých kovov patrí **U. S. Steel Košice** popredné miesto medzi znečisťovateľmi (v roku 2015 emisie ŤK tvorili 7,5 % z celého množstva emisií ŤK do ovzdušia ohlásených do E-PRTR), spolu s poľským podnikom Boleslaw metals mine (10 % emisií ŤK vypustených do vôd) a estónskou elektrárnou Easti (7,1 % ŤK vypustených do ovzdušia).

E-PRTR zhromažďuje každoročne údaje z najväčších priemyselných podnikov z každého členského štátu EÚ, nevynímajúc krajiny, ktoré dobrovoľne dodávajú údaje do E-PRTR. Údaje o znečistení sa týkajú vybraných znečisťujúcich látok vypúšťaných a prenášaných (emisie + prenosy + náhodné, tiež havarijné úniky) do zložiek ŽP (voda, ovzdušie, pôda) a odpadov. Vzhľadom k vysokému počtu prevádzkarní podliehajúcim povinnostiam ohlasovania podľa nariadenia o E-PRTR (nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 166/2006) – v roku 2015 viac než 35 000, a rôznorodosti priemyslu – 65 priemyselných činností,

Zdroj: © Pixabay

5 tipov ako byť ekologický aj na cestách

1. Nekupujte si balené minerálky

Závisí to však od destinácie. Ak cestujete po Európe a máte prístup k pitnej vode z vodovodu, nekupujte si tú balenú. Alebo si do nej odšťavte pomaranč či citrón. Pri letiskovej kontrole bez problémov prejdete s prázdnu fľašu, ktorú môžete následne na toaletách naplniť a vyhnúť sa tak aj predraženým minerálkam v lietadlách.

2. Recyklujte

Na západe je recyklovanie populárnejšie, ako u nás, takže to určite hravo zvládnete. Separujte minimálne papier, sklo a plasty a ak máte ubytovanie prostredníctvom cestovateľských portálov (napr. airbnb), porozhľadnite sa aj po nádobe na organický odpad, ktorú majú domáci často pri obytnom bloku.

3. Nepoužívajte jednorazové kuchynské a kúpeľňové potreby

Ruky si utierajte do uteráka, nie do kuchynských utierok, už vôbec nie do tých jednorazových. Namiesto vlhčených obrúskov používajte recyklované vatové tampóny a namiesto agresívnej kozmetiky testovanej na zvieratách kokosový olej, ktorý použijete ako odličovač aj ako podkladový krém, kondicionér či telové mlieko. Univerzálny produkt sa na cestách vždy hodí. Dezinfekčné utierky na ruky vymeňte za antibakteriálny gél.

4. Namiesto alobalu obedár

Odbúrať plastové vrecko či PET fľašu trvá prírode viac ako 550 rokov. Predpokladáme, že vrecko z desiaty nehodíte na zem, no uvedomte si, že podľa najnovších prieskumov na jedného Slováka pripadá v priemere až 320 kg komunálneho odpadu ročne. V recyklácii odpadu je za nami už iba Rumunsko a Lotyšsko, tak čo keby sme boli zodpovednejší? Namiesto potravinových fólií či alobalu investujte do skladného obedára alebo plastových vreciek na jedlo, ktoré môžete použiť viackrát.

5. Šup na bicykle

Ak si objednávate ubytovanie cez rôzne cestovateľské portály, niektorí majitelia ponúkajú ako bonus použitie ich bicykle zadarmo.

Autor: Portál Travelissimo.sk, 2016

Zdroj: © Stránka NRZ (Národný register znečisťovania)

je len logické, že aj rozsah ohlasovania znečisťujúcich látok musí byť limitovaný podľa ich významu a nebezpečnosti voči ŽP: 91 látok, pre ohlasovanie ktorých sú väčšinou určené prahové hodnoty.

Disciplína členských štátov EÚ voči E-PRTR je tradične vysoká, zaujímavosťou je, že aktuálna správa neobsahuje údaje za Taliansko, ktoré ich nedodalo v stanovenom termíne. Slovensko si povinnosti ohlasovania plní na veľmi dobrej úrovni. Zaujímavý je tiež fakt, že prevádzkovatelia v SR si od začiatku fungovania E-PRTR neuplatňujú právo označiť niektoré údaje ako dôverné. Slovensko, ako aj mnohé iné ČŠ, má problém s ohlasovaním údajov o emisiách a únikoch PM_{10} . Povinnosť monitorovania jemných prachových častíc nie je legislatívne podchytená, čoho dôsledkom je absencia údajov o emisiách PM_{10} v E-PRTR. Rovnako v E-PRTR (tiež aj v NRZ) absentujú údaje

o emisiách z fugitívnych (plošných) zdrojov (napr. lokálne vykurovanie, doprava), keďže nie sú k dispozícii.

Zdroj: © Portál E-PRTR

Autor: Blanka Kapustová, NRC Industrial Pollution

Zdroj: © Pixabay

Klimatická zmena ovplyvňuje ekosystémy, zdravie ľudí a hospodárstvo

Regióny v Európe čelia rastúcej hladine morí a extrémnejšiemu počasiu, napríklad častejším a intenzívnejším vlnám horúčav, záplavám, obdobiam sucha a búrok v dôsledku klimatickej zmeny, ako sa uvádza v uverejnenej správe Európskej environmentálnej agentúry. Posudzujú sa v nej najnovšie trendy a prognózy ohľadom klimatickej zmeny a jej vplyvov v celej Európe a konštatuje, že na zmiernenie týchto vplyvov budú nevyhnutné lepšie a flexibilnejšie adaptačné stratégie, politiky a opatrenia.

„Klimatická zmena bude pokračovať aj v nasledujúcich desaťročiach. Jej rozsah a rozsah jej vplyvov bude závisieť od účinnosti realizácie opatrení vychádzajúcich z našich globálnych dohôd zameraných na zníženie emisií skleníkových plynov, ale aj od snahy o zavedenie vhodných adaptačných stratégií a politik na obmedzenie rizík vyplývajúcich zo súčasných a predpokladaných klimatických extrémov.“

Hans Bruyninckx, výkonný riaditeľ EEA

Pozorované zmeny klímy už v značnej miere vplyvajú na ekosystémy, hospodárstvo a zdravie a pohodu ľudí v Európe, ako sa uvádza v správe „Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016“

(Klimatická zmena, vplyvy a zraniteľnosť v Európe z roku 2016). Vo svete aj v Európe sa dosahujú stále nové teplotné rekordy, rekordné hodnoty výšky hladiny morí a zmenšovania plochy morského ľadu v Arktíde. Zrážkové modely sa menia, vo všeobecnosti sú vlhke regióny Európy ešte vlhkejšie a suché regióny ešte suchšie. Objem ľadovcov a snehovej pokrývky sa znižuje. Zároveň v mnohých regiónoch narastá frekvencia a intenzita klimatických extrémov, napr. vln horúčav, výdatných zrážok a období sucha. Zdokonalené klimatické predpovede poskytujú ďalšie dôkazy o tom, že v mnohých európskych regiónoch dôjde k nárastu klimatických extrémov.

Problémové miesta v súvislosti so zmenou klímy

Všetky európske regióny sú ohrozené klimatickou zmenou, avšak niektoré regióny budú negatívnymi vplyvmi postihnuté viac než iné. Predpokladá sa, že južná a juhovýchodná Európa bude rizikovou oblasťou s ohľadom na klimatickú zmenu, keďže sa očakáva, že bude čeliť najväčšiemu počtu nepriaznivých vplyvov. Tento región už pociťuje veľký nárast tepelných extrémov a pokles množstva zrážok a prietoku riek, čím sa zvýšilo riziko extrémnych such, nižších výnosov poľnohospodárskych plodín, straty biodiverzity a lesných požiarov. Očakáva sa, že v dôsledku častejších vln horúčav a zmien vo výskyte klimaticky viazaných infekčných chorôb dôjde k nárastu rizík pre zdravie a blaho ľudí.

Pobrežné a záplavové oblasti v západných častiach Európy sa tiež považujú za problémové, keďže čelia zvýšenému riziku záplav v dôsledku stúpajúcej hladiny morí a možného nárastu privalových vln. Klimatická zmena taktiež vedie k významným zmenám morských ekosystémov v dôsledku acidifikácie oceánov, otepľovania a rozširovania mŕtvych zón s vyčerpaným kyslíkom.

Významne ovplyvnené budú aj ekosystémy a ľudské aktivity v Arktíde v dôsledku veľmi prudkého nárastu teploty ovzdušia a morí a s tým súvisiaceho topenia pevninského a morského ľadu.

Aj keď niektoré regióny môžu pociťovať aj určité pozitívne vplyvy, ako napríklad zlepšenie podmienok pre poľnohospodárstvo v niektorých častiach severnej Európy, väčšina regiónov a odvetví bude ovplyvnená negatívne.

Ekosystémy, ľudské zdravie a hospodárstvo

Na ekosystémy a chránené oblasti v celej Európe vplyva klimatická zmena a iné stresové faktory, ako napr. zmena vo využívaní pôdy. V správe sa poukazuje na to, že vplyvy klimatickej zmeny sú hrozbou pre biodiverzitu na súši i v moriach. V prípade mnohých živočíšnych a rastlinných druhov dochádza k zmenám v ich životných cykloch a migrujú na sever a do vyšších nadmorských výšok, zatiaľ čo rôzne invázne druhy sa už usídlili alebo rozšírili svoj areál. Morské živočíšne druhy, vrátane komerčne významných zásob rýb, tiež migrujú na sever. Tieto zmeny ovplyvňujú rôzne ekosystémové služby a hospodárske odvetvia, ako napr. poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rybníctvo.

Hlavné vplyvy na zdravie v dôsledku klimatickej zmeny sa spájajú s extrémnymi poveternosťnými podmienkami, zmenami vo výskyte klimaticky viazaných chorôb a zmenami životného prostredia a sociálnych podmienok. Riečne a pobrežné záplavy v poslednom desaťročí zasiahli milióny ľudí v Európe. K vplyvom na zdravie patria zranenia, infekcie, vystavenie chemickým nebezpečenstvám a duševné následky. Vlny horúčav sú čoraz častejšie a intenzívnejšie, čo vedie k desiatkam tisícom predčasných úmrtí v Európe. Ak sa neprijmú príslušné adaptačné opatrenia, tento trend sa bude podľa prognóz posilňovať a zintenzívňovať. Rozšírenie určitých druhov kliešťov, ázijského moskyta tygrového a ďalších prenášačov chorôb zvyšuje riziko takých chorôb ako lymfická borelióza, kliešťová encefalitída, západonílska horúčka, horúčka dengue, horúčka chikungunya a leišmanióza.

Hospodárske náklady spojené s klimatickou zmenou môžu byť veľmi vysoké. Mimoriadne udalosti v členských štátoch agentúry

EEA súvisiace s klimatickou zmenou zodpovedajú od roku 1980 za hospodárske straty vo výške viac než 400 miliárd EUR. Dostupné odhady budúcich nákladov v dôsledku klimatickej zmeny v Európe zohľadňujú len niektoré hospodárske odvetvia a vykazujú značnú neistotu. Najvyššie predpokladané hospodárske škody spôsobené klimatickou zmenou sú však v Stredozemí. Na Európu majú vplyv aj dôsledky klimatickej zmeny, ku ktorým dochádza mimo Európy, prostredníctvom obchodu, infraštruktúry, geopolitických a bezpečnostných rizík a migrácie.

Posilnenie adaptácie a znalostí

Zohľadňovanie adaptácie na klimatickú zmenu pri tvorbe aj iných ako environmentálnych politik sa stáva bežným faktom, zlepšenia sú však aj naďalej možné. Patria medzi ne zlepšenie súladu politik v rôznych politických oblastiach a na rôznych úrovniach riadenia (na úrovni EÚ, na nadnárodnej, vnútroštátnej a regionálnej úrovni), flexibilnejšie adaptabilné prístupy riadenia a kombinácia technických riešení, ekosystémových prístupov a tzv. mäkkých (soft) opatrení.

Vývoj a používanie služieb zameraných na zmiernenie klimatickej zmeny a adaptáciu na túto zmenu v Európe rastie. V jednotlivých oblastiach by pomohli lepšie znalosti týkajúce sa napríklad hodnotenia zraniteľnosti a rizík na rôznych úrovniach, ako aj monitorovania, podávania správ a hodnotenia adaptačných opatrení, nákladov na tieto opatrenia a hodnotenia ich prínosov a synergií a kompromisov s inými politikami.

Základné informácie

Správa prináša hodnotenie založené na ukazovateľoch predchádzajúcej a predpokladanej klimatickej zmeny a jej vplyvov na ekosystémy a spoločnosť. Zaoberá sa aj zraniteľnosťou spoločnosti voči týmto vplyvom a prípravou stratégií na adaptáciu a základnými poznatkami.

Správu vypracovala agentúra EEA v spolupráci so Spoločným výskumným centrom Európskej komisie, Európskym centrom pre prevenciu a kontrolu chorôb, Regionálnym úradom pre Európu Svetovej zdravotníckej organizácie a tromi európskymi tematickými strediskami (ETC-CCA, ETC-BD, ETC-ICM). Je to štvrtá správa s názvom „Klimatická zmena, vplyvy a zraniteľnosť v Európe“, ktorá sa uverejňuje každé štyri roky. Toto vydanie je zamerané na podporu procesu vykonávania a preskúmania adaptačnej stratégie EÚ z roku 2013, ktorý sa plánuje na rok 2018 a na rozvoj vnútroštátnych a nadnárodných adaptačných stratégií a plánov.

Autor: EEA, 25. 01. 2017

Zdroj: © Pixabay

Aktualizácia a spustenie nového webového portálu GEMET

Prinášame informáciu o najnovšej aktualizácii obsahu všeobecného viacjazyčného tezaura (slovníka termínov) o životnom prostredí, ktorý je dôležitou súčasťou vedomostnej platformy pre ŽP a používa ju široká základňa používateľov. EEA sa rozhodla naďalej aktualizovať a rozvíjať GEMET kvôli udržaniu rýchleho tempa vo vývoji jazyka a nových pojmov v oblasti životného prostredia.

V rámci tejto aktualizácie sa do anglického základu GEMET-u nanovo zaviedlo 303 nových termínov ako napríklad „Zelená ekonomika“ alebo „Emisie skleníkových plynov“. Tieto pojmy boli vybrané na základe frekvencie ich výskytu v posledných publikáciách vydaných EEA, vrátane SOER 2015. EEA bude aj naďalej spolupracovať s partnermi v rámci Eionet-u pri preklade nových pojmov a ich definíciách v ďalších jazykoch. Po zavedení nových termínov upozorňuje EEA na nový, vylepšený portál GEMET – <http://www.eionet.europa.eu/gemet>. V tejto aktualizácii nájde užívateľ nové rozloženie a funkcie, ako napríklad rôzne verzie systému pre väčšiu transparentnosť a prehľadnosť a prístup k starším verziám v prípade potreby. Okrem spomenutých aktualizácií a vylepšení bol pridaný nový jazyk – islandský.

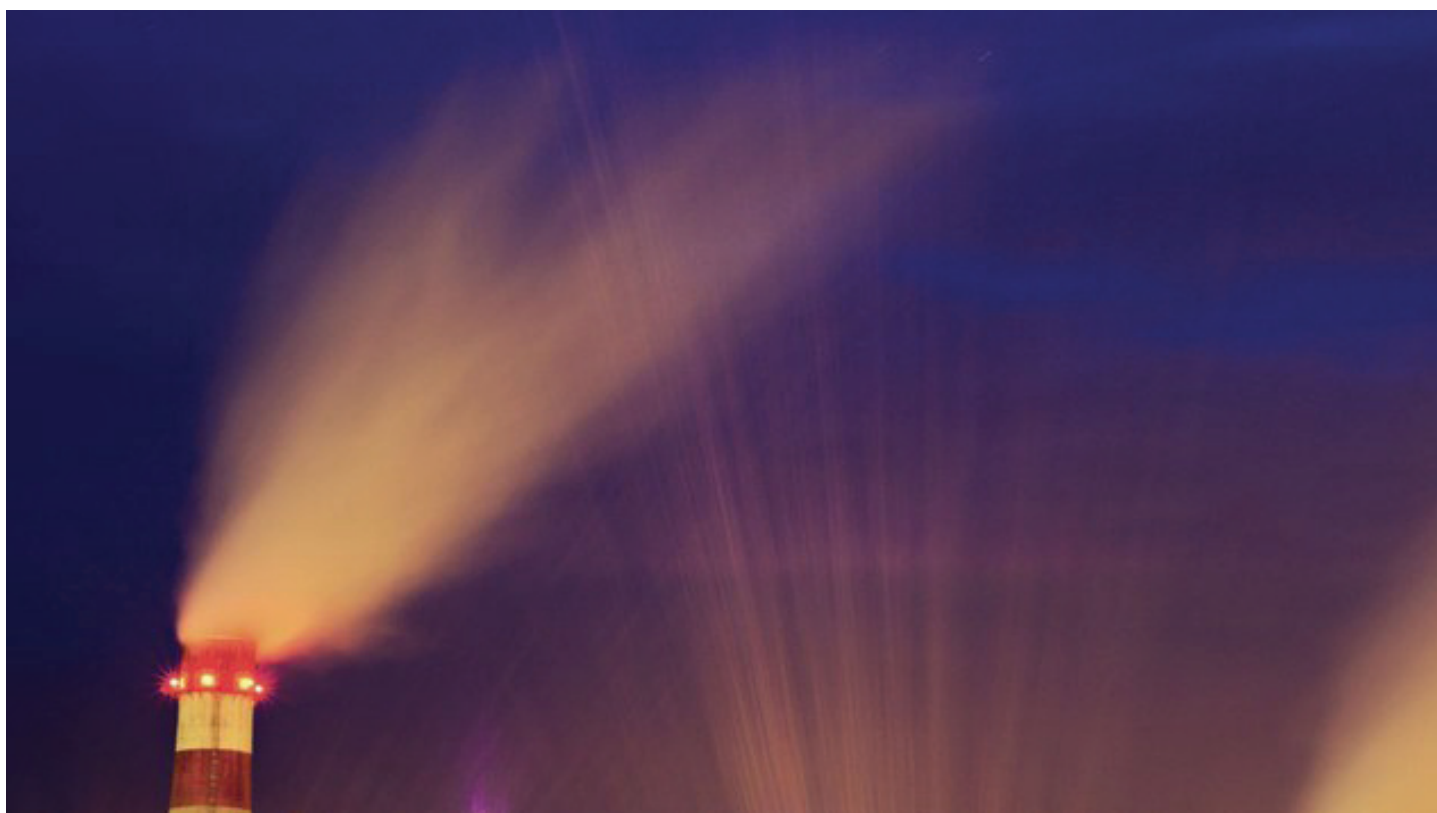
Autor: Sylvia Baslarová, NRC COM; EEA

KVALITA OVZDUŠIA JE AKTUÁLNOU TÉMOU PRE MNOHÝCH EURÓPANOV

Európska environmentálna agentúra (EEA) zverejnila svoju správu Kvalita ovzdušia v Európe, v ktorej poukazuje na to, že aj keď sa kvalita ovzdušia pomaly zlepšuje, znečistenie vzduchu stále predstavuje najväčšie environmentálne zdravotné riziko v Európe. S Albertom Gonzálesom Ortizom, expertom agentúry EEA pre kvalitu ovzdušia, sme prediskutovali zistenia zo správy a porozprávali sa o tom, ako technológie, ako napríklad zobrazovanie satelitných snímok, prispievajú k zlepšeniu výskumu kvality ovzdušia.

Aké boli hlavné zistenia správy z roku 2016?

Správa zdôrazňuje, že koncentrácie znečistenia ovzdušia v Európe sa pomaly znižujú, stále však majú významný vplyv na zdravie. Znečistenie ovzdušia je stále príčinou nižšej kvality života v dôsledku chorôb. V našej aktualizovanej správe sa uvádza aj nový odhad vplyvov na zdravie najškodlivejších látok znečisťujúcich ovzdušie. Napríklad PM_{2,5} zodpovedali v 41 európskych krajinách v roku 2013 za približne 467 000 predčasných úmrtí. Zdravotné riziká v dôsledku

znečistenia ovzdušia sú dobre známe vďaka organizáciám ako je Svetová zdravotnícka organizácia a ľudia v celej Európe si čoraz viac uvedomujú, že ide o vážny problém. Tomuto znečisteniu sme vystavení každý deň. Nevidíme ho, ale keď sú úrovne znečistenia ovzdušia vysoké, reálne ho pocítujeme.

Ako je to s cestnou dopravou a znečisťovaním ovzdušia v mestách?

V správe sa poukazuje na vplyv cestnej dopravy na znečisťovanie ovzdušia, o ktorom sa nedávno hovorilo v správach v súvislosti s niektorými európskymi mestami, vrátane Paríža a Londýna.

Cestná doprava je hlavným zdrojom oxidu dusičitého (NO₂), ktorý je jednou z hlavných znečisťujúcich látok poškodzujúcich zdravie. Táto znečisťujúca látka je tiež prekursorom ozónu a tuhých častíc, ktoré sa môžu tvoriť vo vzduchu. Doprava je tiež významným zdrojom primárnych tuhých častíc nielen v dôsledku spaľovania palív, ale aj opotrebovania pneumatík a brzd a v neposlednom rade je veľmi významným zdrojom emisií skleníkových plynov.

Cestná doprava prispieva napríklad k zaberaniu veľkej časti verejných priestranstiev, ako aj k preťaženiu dopravy a spôsobuje hluk. Je teda multidimenzionálnym problémom.

Nikto, samozrejme, nespochybňuje význam dopravy a mobility v našom každodennom živote, ale cestovať sa dá udržateľnejším spôsobom. Vidíme, že mnohé európske mestá už prijímajú opatrenia a pokúšajú sa rozvíjať udržateľnejšiu mobilitu. Opatrenia, ako napríklad poplatky za dopravné preťaženie, sú krátkodobé, takže je potrebné zvážiť dlhodobé, zásadné a inovačné zmeny nášho dopravného systému zamerané na zlepšenie našej celkovej pohody.

Správy upozorňujú aj na emisie z obytných a komerčných budov. Aký veľký problém predstavujú?

Hlavne v zimnom období predstavujú kachle na drevo a kozuby väčší problém, než si ľudia myslia. Mnohé domácnosti, najmä vo východnej a severnej Európe, používajú kozuby alebo kachle na drevo, ktoré produkujú množstvo častíc PM_{2,5}. Spaľovanie palív v prípade všetkých typov vykurovania domácností, komerčných a iných inštitucionálnych budov zodpovedá v súčasnosti za najväčší zdroj častíc PM_{2,5}. Celý tento sektor vyprodukuje viac než polovicu celkového množstva častíc PM_{2,5} na európskej úrovni.

Ďalším problémom v zime môže byť, že v bezvetří sa v dôsledku inverzie väčšina týchto emisií drží a zotrúva blízko zeme. Za týchto podmienok sa chladnejší vzduch drží v spodných vrstvách atmosféry. Chladnejší vzduch bráni zmiešaniu a rozptylu emisií vyššie do atmosféry, takže znečistenie sa drží nízko nad povrchom zeme.

Čo robí agentúra EEA pre zlepšenie kvality ovzdušia v Európe?

Jedným z hlavných prínosov agentúry EEA je poskytovanie potrebných poznatkov a údajov tvorcom politik, ktorí potom môžu prijímať informovanejšie rozhodnutia o kvalite ovzdušia. A čo je

rovnako dôležité, naša práca prispieva aj k zvyšovaniu informovanosti verejnosti o probléme.

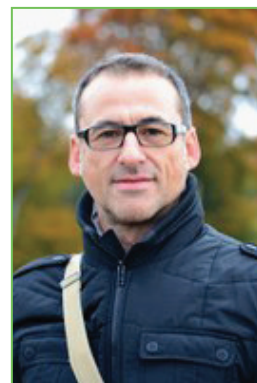
Zhromažďujeme oficiálne údaje o znečistení ovzdušia z európskych krajín, ktoré potom využívame na účely našich pravidelných hodnotení kvality ovzdušia prostredníctvom správ a ukazovateľov. Údaje poskytujeme mnohým zainteresovaným stranám, vrátane širokej verejnosti, vnútroštátnych alebo regionálnych orgánov, prípadne si ich vymieňame napríklad so satelitným programom EÚ Copernicus. Pravidelne sa zúčastňujeme aj na seminároch, konferenciách a stretnutiach v rámci Európy a na medzinárodnej úrovni si vymieňame informácie a diskutujeme o tejto otázke a o našich zisteniach, ktoré prispievajú k podnecovaniu činnosti tvorcov politik. Problematika znečisťovania ovzdušia sa spája s celým radom politických oblastí, preto jednou z našich priorit je podpora integrovaných medziodvetvových politik a opatrení.

Používajú sa niektoré nové technológie na zlepšenie monitorovania ovzdušia?

Prevažná väčšina našich údajov sa získava prostredníctvom monitorovacích staníc kvality ovzdušia, ktoré prevádzkujú vnútroštátne a miestne orgány v členských krajinách. V súčasnosti však zaznamenávame aj používanie iných technológií, napríklad získavanie údajov pomocou satelitov, v rámci programu EÚ Copernicus, čo je pomerne nový spôsob. Agentúra EEA spolupracuje s atmosférickými službami Copernicus a v tíme EEA pre kvalitu vzduchu tiež využívame niektoré z týchto údajov pri našej práci. Kombinovaním informácií zo satelitov s modelovaním môžeme získať informácie o lepšom priestorovom rozdelení koncentrácií znečisťujúcich látok. Takže namiesto získavania údajov v určitých intervaloch len z určitých meracích staníc môžeme získať oveľa širší obraz. Výsledky modelovania je však potrebné potvrdiť pozorovaniami z reálneho života a v prípade, keď sa údaje získavajú z krajín celej Európy, je to povinné.

Začíname tiež pozorovať monitorovanie znečistenia ovzdušia pomocou senzorov na základnej úrovni, ktoré uskutočňujú občania. Je to nový zdroj informácií, pri ktorom je ešte potrebné zlepšiť presnosť týchto prístrojov. Prístroje zatiaľ nie sú úplne spoľahlivé, ide však o nové technológie a predstavujú skvelý spôsob na zvýšenie informovanosti verejnosti a účasti spoločnosti na riešení znečisťovania ovzdušia. V budúcnosti by aj táto technológia mohla predstavovať dobrý doplnkový zdroj informácií.

Autor: EEA

Alberto González Ortiz

Prehľad EEA mítingov

- ▶ **28. 2. – 2. 3. 2017**
NFP míting, Kodaň
- ▶ **13. 3. – 14. 3. 2017**
MB míting, Kodaň
- ▶ **30. 3. – 31. 3. 2017**
Míting k obehovému hospodárstvu, Kodaň
- ▶ **24. 4. 2017**
Konferencia Hluk, Brusel
- ▶ **4. 5. – 5. 5. 2017**
NRC Energy míting, Kodaň
- ▶ **12. 5. – 13. 5. 2017**
NRC Mitigaion of AP & CC míting, Krakov
- ▶ **18. 5. – 19. 5. 2017**
NRC Noise míting, Belfast
- ▶ **17. 5. 2017**
Seminár Chemicals for a sustainable future, Kodaň
- ▶ **5. 6. – 7. 6. 2017**
World Circular Economy Forum, Helsinki
- ▶ **30. 5. – 1. 6. 2017**
NFP míting
- ▶ **15. 6. – 16. 6. 2017**
NRC Biodiversity, Kodaň
- ▶ **19. 6. – 20. 6. 2017**
NRC Freshwater, Kodaň
- ▶ **21. – 22. 6. 2017**
NRC CC impacts, vulnerability & adaption, Kodaň

NFP pracovné skupiny – prehľad

Pracovné skupiny pre NFP sú príležitosťou na spoluprácu na národnej úrovni. Členstvo v nich je dobrovoľné. Aktuálne sú k júlu 2017 funkčné 4 pracovné skupiny NFP, v ktorých má NFP SK zastúpenie.

ICT UG – Eionet Information and Communication Technology Tools Developments – užívateľská skupina, zabezpečuje komunikáciu a testovanie elektronických nástrojov na základe potrieb užívateľov v rámci NFP/Eionet a adresuje ich technickému oddeleniu EEA; informuje, overuje existujúce funkcie a v prípade potreby vytvára nové.

WG Copernicus – The European Earth Observation Programme – skupina zameraná na program EK Copernicus, úloha EEA v tomto programe je zameraná na IN-SITU dáta;

WG INSPIRE – pracovná skupina zameraná na identifikáciu Eionet Core Data Flows, ktoré súvisia s implementáciou Inspire, bola založená na základe prepojenia procesov implementácie Inspire a iniciatívy DG ENV *Monitoring&Reporting Fitness Check* procesu;

WG CCC – novovytvorená pracovná skupina **Cooperation, coordination, communication** – Spolupráca, koordinácia, komunikácia, ktorá je zameraná na adresovanie konkrétnych požiadaviek v komunikácii EEA a členských krajín, začína svoju činnosť v druhej polovici augusta 2017;

Chcete sa niečo opýtať EEA?

Napište na EEA, fórum pre verejnosť:
<http://community.eea.europa.eu>

Viac informácií na: nfpsk@sazp.sk

KONTAKT:

Mgr. Katarína Kosková
Slovenská agentúra životného prostredia
Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica
E-mail: katarina.koskova@sazp.sk Tel.: +421 48 437 41 84

Užitočné linky:

- Stránka SAŽP <http://www.sazp.sk>
- Brožúra EEA <http://www.eea.europa.eu/publications/>
- Stránka EEA <http://www.eea.europa.eu/>
- Eionet <http://www.eionet.europa.eu/>
- Odoberanie EEA publikácií <http://www.eea.europa.eu/subscription>
- Európske tematické centrá <http://www.eionet.europa.eu/topics>
- EEA fórum pre verejnosť <http://community.eea.europa.eu/>
- Produkty EEA <http://www.eea.europa.eu/sk/products>
- Publikácie EEA <http://www.eea.europa.eu/sk/publications>
- SOER 2015 <http://www.eea.europa.eu/soer>